

... niet, ...
... later, ...
... stelijke ...
... Voor-
... erefor-
... voor-
... stelijke ...
... niging ...
... tel on-
... respon-
... de met ...
... kerken, ...
... Geref.
... utaten ...
... warden ...
... hebben
... op te ...
... dentie ...
... Kerk ...
... warden ...
... ad op ...
... dat ...
... eenlijk ...
... ot hun ...
... merkt, ...
... Christ, ...
... ool bij ...
... kunnen ...
... kking ...
... sel der ...
... Voorts ...
... ten en ...
... e door ...
... aiging ...
... later ...
... en der ...
... 1892 ...
... luidend ...
... at het ...
... oemde, ...
... waarbij
... rengen ...
... pelijke ...
... Eenig-
... dening ...
... etgeen ...
... den en ...
... eereen-
... dracht ...
... ten is ...
... Syno-
...
... at met ...
... eigene ...
... beide ...
... over-
... is van ...
... n het ...
... pelijke
...
... t punt ...
... pelijke ...
... nu van ...
... inrich-
... ls en ...
... Er is ...
... tweed ...
... enken, ...
... ook na ...
... jk zijn ...
... de Syno-
... dome ...
... k niet ...
... die te ...
... gevee-
... vallen ...
... als ...
... enblik ...
... s door ...
... strekt ...
... t, dat ...
... or de ...
... orden; ...
... i zich ...
... j met ...
... de te ...
... certijd ...
... t hare ...
... g zou ...
... Christ, ...
... weer
...
... or de ...
... Maar ...
... met ...
... chten, ...
... allen ...
... z zou ...
... besluit ...
... jzigd ...
... ntract ...
... alleen ...
... or de ...
... t, zich ...
... inzien ...
... ook ...
... lden ? ...
... er nu ...
... aard ...
... sloten ...
... rtaan ...
... rlijk, ...
... oord? ...
... urlijk ...
... f kan ...
... eener ...
... evene-
... mode ...
... die, ...
... r de ...
... voor ...
... meer ...
... n zij ...
... trekt ...
... oor-
... jordt

uitgewezen, moet dan niet door een achter-
deur weer eensigins worden binnengelaten.
Wat in theorie wordt toegestaan, moet dan
in de praktijk niet weer ten deele verloo-
chend worden. En toch schijnt dat hier wel
te geschieden. Er zijn er, die den regel grif
toestemmen, maar die terzelfder tijd een
uitzondering maken voor het besluit, dat in
zake handhaving van de „eigen inrichting“
door de Christ. Geref. Synode van 1891 ge-
noemen is.

En dat, waarom en op welken grond?
Indedaad om niets anders, dan omdat
de Nederd. Gereformeerde Kerken toen ver-
klaard hebben, dat zij, hoewel voorstanders
zijnde en blijvende van een universitaire
opvoeding, toch met de genoemde verklaring
van de Christ. Geref. Synode genoegen na-
men, en dus (want dat lag er natuurlijk in)
opgesloten, ook al werd het niet uitdrukke-
lijk uitgesproken) de „eigen inrichting“ van
die Kerk mede wilden aanvaarden.

Indien die Nederd. Geref. Kerken dat toen
niet verklaard hadden, en voorts de vereeni-
ging niet was doorgeslagen, dan zou, ook
naar het oordeel van de voorstanders eener
„eigen inrichting“, een volgende Synode
van de Christ. Geref. Kerk op het besluit
van 1891 natuurlijk hebben kunnen terug-
komen. Maar (zoo stellen zij) nu niet slechts
de minderheid van die Synode, maar ook
de gezamenlijke Nederd. Geref. Kerken
zich bij dat besluit hebben neergelegd; nu
is zoodanig terugkomen op het vroeger be-
slotene onmogelijk geworden: althans, het
zou nu niets minder zijn dan woordbreuk,
afwijking van bedingen, schending van bro-
dertrouw enz.

Zou dat inderdaad zoo bedoeld zijn door
de meerderheid van de Christ. Geref. Syno-
de van 1891? Zou zij hare opvatting, die
misschien in de Christ. Geref. Kerk zelve
niet de meerderheid had of ze lichtelijk kon
verliezen, toch, of juist daarom, voor goed
hebben willen vastleggen, door, om het zoo
eens uit te drukken, de Nederd. Geref.
Kerken mede daarvoor te spannen? Ieder
zal wel toestemmen, dat daarvan geen sprake
kan zijn, en dat reeds de enkele gedachte
aan zulk een toelag eene door niets gerecht-
vaardigde beleediging zijn zou.

Dat er destijds inderdaad niet gedacht
is aan een soort van contract, dat ook na
de vereeniging nog voortdurend als zoo-
danig zou gelden, blijkt o. a. uit het vol-
gende:

1°. Indien een beding gesteld was, dat
de gezamenlijke Kerken na de vereeniging
steeds hadden in acht te nemen, en indien
er dus een besluit genomen was, waarop
niet zou toespaslijk zijn, wat anders, naar
het oordeel van alle Gereformeerden, bij alle
kerkelijke besluiten van dien aard altijd geldt,
dan had dit in de officiële stukken uitdrukke-
lijk moeten zijn uitgesproken. Uit die stukken
nu blijkt, dat dit niet geschied is. Volgens
die stukken hebben de wederzijdsche Syno-
den haar gevoelen verklaard; is niet die
verklaringen wederzijdsche genoegen genomen;
en is toen, mede op grond van die ver-
klaringen, de vereeniging tot stand gebracht.

2°. In het stuk, dat de wederzijdsche
Synoden den 16 Juni 1892 voor de vereeni-
ging opmaakten, worden de grondslagen,
waarop zij geschiedde, alle opgenoemd; en
daarbij wordt „hetgeen tusschen de Syno-
den van Leeuwarden en 's-Gravenhage is
overeengekomen“ formeel gecombineerd met
de Formulieren van Eenigheid, de Kerken-
ordening, enz. Nu is buiten twiifel, dat
iedere Synode bevoegd is, om de Kerken-
ordening te wijzigen voor zooveel zij dit
noodig acht, zelfs om een gravenhage tegen
de Formulieren van Eenigheid in behande-
ling te nemen. Dat moet dus ook gelden
van hetgeen tusschen de wederzijdsche
Synoden overeengekomen was; want indien
daarbij de bedoeling geheel anders was, had
het in dat stuk uitdrukkelijk moeten ge-
zegd zijn.

3°. In 1892 zijn twee kerkengroepen
vereenigd. Maar dan lag het ook in den
aard der zaak, dat zij elkander wel voor-
waarden konden stellen, waaraan voor en
bij de vereeniging moest voldaan worden,
maar geenszins voorwaarden of bedingen, die
daarna, en zelfs tot in lengte van dagen,
nog voldoende zouden moeten vinden. Immers,
juist door de vereeniging verdween de be-
staande tweedheid; en nu kan er toch geen
contract of beding meer zijn tusschen twee
partijen, die als zoodanig hebben opgehou-
den te bestaan. De Kerken zelve zijn zeker
niet verdwenen, ook al is het onmogelijk ze
weer in hare oude tweedheid te doen optre-
den (tenzij dan op die enkele plaatsen, waar
zij nog, als A en B, in zondige gedeel-
heid gebleven zijn); de Christ. Geref. Kerken
bestaan nog, voortlevende in de vereenigde
Gereformeerde Kerken, en de Nederd. Geref.
Kerken bestaan ook nog, evenzeer voort-
levende in de vereenigde Gereformeerde Ker-
ken. Maar natuurlijk leven zij daarin voort,
alle tezamen met de rechten en de plichten,
die uit beide kerkengroepen op de vereenigde
Kerken zijn overgegaan. Wie dus stelt, dat
een contract, door de beide groepen aange-
gaan om tot de vereeniging te komen, ook nog
na de vereeniging als zoodanig gelden blijft,
moet dan aannemen, dat de vereenigde Ker-
ken, als voortzetting van de Christ. Geref.
Kerk, een contract hebben met de vereenigde
Kerken, als voortzetting van de Nederd.
Geref. Kerken, dus een contract met zich-
zelve. Eigenlijk zou dat ongerijmd zijn.
Maar gesteld ook, dat men zich de zaak
aldus moest voorstellen, dan zouden toch
die vereenigde Kerken tegelijkertijd beide
partijen zijn, en dus alleszins bevoegd zijn,
om in hare Synoden te doen, wat twee
gecontracteerde hebbende partijen steeds
kunnen.

en 4°. Alleen dan zou het anders met
de zaak gelegen zijn, wanneer die twee
kerkengroepen moesten geacht worden,
inderdaad te zijn verdwenen, maar nog van
teveroren, als het ware op haar sterfbed, een
contract te hebben gemaakt, dat dan als
eene soort van testamentaire beschikking

voor haar beider erfgenamen gelden zou.
Maar, nu nog daargelaten dat die voorstel-
ling gansch onjuist zou zijn, men ontkomt
dan niet aan de moeilijkheid, dat eene
testamentaire beschikking uit den aard der
zaak onherroepelijk is, en dat het besluit
tot handhaving van de „eigen inrichting“
dus een onveranderlijk besluit zijn zou,
volstrekt onveranderlijk, ook al zouden alle
Kerken en alle hare leden tot een ander
inzicht gekomen zijn. En daarmede zou
dan weer zijn aangenomen, wat, gelijk hier-
boven reeds herinnerd is, ieder Gerefor-
meerde ten eenenmale verwerpelijk acht.
Indien de Synodale besluiten van 1891 en
'92 zóó bedoeld waren, zouden onze kerken
daarmede zeer gezondigd hebben, en zouden
zij thans zeer zeker in die zonde niet mo-
gen blijven en voortgaan. Maar aan de
toenmalige Synoden mag men zulke zonde
zonder eenig bewijs toch niet toeschrijven.

Het moet dus geacht worden, vast te
staan, dat er na de kerkelijke vereeniging
op het punt in kwestie geen contract of
beding meer bestaat of bestaan kan. Wie
het tegendeel aanneemt, zou dat uit de
officiële stukken, die er tusschen de weder-
zijdsche Synoden gewisseld zijn, moeten
aantoonen; en wanneer hij tevens meent
(gelijk ieder doet), dat er toch geen „eigen-
edict“ kan bedoeld zijn, zou hij uit die
stukken ook moeten aantoonen, voor hoe-
lang het aldus gestelde contract of beding
dan wel bindt. Echter zal bij stukken, die
van dit een en ander niets zeggen, zulke
aanwijzing wel altijd onmogelijk zijn.

Vraagt men, wat de wederzijdsche ver-
klaringen, die er op het punt in kwestie
gegeven zijn, dan beteekenen en bedoelen,
zoo is hierop te antwoorden, dat zij moesten
dienen om te constateeren, dat de vere-
enigde Kerken op dit punt eene zedelijke
verplichting hebben, eene verplichting tegen-
over elkander en tegenover alle hare leden,
de verplichting n.l., om geen misbruik te
maken van de meerderheid, die de voor-
standers van universitaire opvoeding na de
vereeniging zonder twiifel zouden hebben,
en dus, wat de „eigen inrichting“ betreft,
om die in hare wezen te laten, althans zoo-
lang nog een zoo belangrijk deel der Kerken
haar wilde handhaven en financiële of
andere omstandigheden zulks niet beletten
of geheel onraadzaam maakten.

Zonder twiifel had dit destijds in de
wederzijdsche verklaringen wel wat duidel-
ijker kunnen uitkomen. Zelf heb ik dat
toen ook gewenscht; en anderen desgelijks.
Daarom hadden de Deputaten van de Nederd.
Geref. Kerken in het stuk van September
1891, in het boven afgedrukte gedeelte dat
op de opleiding betrekking heeft, de vierde
reserve, waaronder met de verklaring der
Christ. Geref. Synode werd genoemd ge-
noemen, oorspronkelijk aldus geformuleerd
(een afdruck van dat concept is nog in mijn
bezit), dat het niet de bedoeling zou zijn
van de verklaring der Christ. Geref. Synode,
„om tegen te spreken, dat de vereenigde
Kerken hierover (d. i. over de zaak der
opleiding) later, indien noodig, hebben te
oordeelen“.

Maar voordat het concept van dit stuk
aan de Synode der Nederd. Geref. Kerken
werd voorgelegd, moest er, volgens besluit
der Synode, eerst over gehandeld worden
met de ter plaatse aanwezige Deputaten der
Christ. Geref. Synode; en op aandrang van
deze is toen in de aangehaalde uitdrukking
het woord „hierover“ veranderd in de wor-
den: „over de regeling der zaak“.

Was dit, om het andere te ontkennen?
In geen deele. Immers, toen op die ver-
andering werd aangedrongen, werd door mij
aan Prof. Lindeboom gevraagd, of de uit-
drukking van het concept dan niet juist was;
of hijzelf niet erkende, dat kerken over
dergelijke zaken, ook wanneer zij er eens
toe besloten hadden, later, indien noodig,
weer te oordeelen hadden? Ja, natuurlijk
(was toen zijn antwoord); maar het is toch
niet uwe bedoeling, terstond na de vereeni-
ging de Theol. School te gaan ophiefen?
En toen ik dat natuurlijk ontkende, liet
hij volgen: laat dan uwe uitdrukking in
dit stuk ook niet staan; want anders zal
men in onze Kerk daaruit aanstonds af-
leiden, dat ge zulke bedoeling wel hebt.

Om aan zoodanig wantrouwen geen on-
noodig voedsel te geven, is toen door de
Deputaten der Nederd. Geref. Kerken de ge-
noemde wijziging aangebracht. Wat hen daar-
toe drong en hun daartoe vrijheid gaf, was
vooral het volgende: 1°. Bij desdert 1887
gevoerde onderhandelingen was van de zijde
der Nederd. Geref. Kerken steeds
aangehouden op eene opheffing van de
„eigen inrichting“ voor de theologische
studie; en dus kon inderdaad lichtelijk
gedacht worden, dat men nu ook aanstonds
daartoe zou willen overgaan. 2°. Eigenlijk
was de wijziging inderdaad meer schijn
dan wezen; want indien de geheele uit-
drukking niets anders bedoelde, dan om
aan de Kerken te waarborgen, dat zij over
de regeling van de opleiding aan de „eigen
inrichting“ zouden te oordeelen hebben,
dan zou de geheele volzin hier hebben
moeten wegvallen, daar hij in dit verband
dan volstrekt geen zin had. Immers, het
was een voorbehoud, dat de Nederd. Geref.
Kerken maakten, en het moest dus een
belang betreffen, waar die Kerken voor
opkwamen, en waarbij mogelijk was, dat
de Christ. Gereformeerden het anders niet
tot zijn recht zouden laten komen. Maar
hoe kon dat ondersteld of ook slechts ge-
dacht worden, als er enkel sprake was van
de regeling der opleiding aan de „eigen
inrichting“? Hoe kon te dien aanzien aan
de Christ. Geref. Kerk worden voorgehou-
den, dat zij daartoe het recht niet aan de
Kerken zou ontzeggen? Hoe zou het in
die Kerk bij iemand hebben kunnen op-
komen, dat ook maar een oogenblik „tegen
te spreken“? En 3°. Niemand had toen de
gedachte, dat er op dit punt later wel eens
quaestie zou kunnen komen. In onze

Kerken scheen het destijds genoegzaam
vast te staan, dat op kerkelijk gebied geen
Synode aan haar eigen oordeel en besluit
alle volgende Synoden kan binden.

Dat de bedoeling der wederzijdsche ver-
klaringen in 1892 ook in de Christ. Geref.
Synode goed begrepen is, wordt ten over-
vloede gestaafd door hetgeen Ds. Wester-
huis, in den boven afgedrukten brief, uit
de Acta van hare laatste afzonderlijke samen-
komst aanhaalt. Hij verwijst n.l. naar het
woord, dat een der Deputaten toen gespro-
ken heeft, o. a. ter mededeeling, dat, gelijk
genotuleerd staat, „in het vierde punt, op
verzoek onzer Deputaten, uitdrukkelijk ver-
meld is, dat allen de regeling der zaak
overblijft voor de e. k. Synode“. Die mede-
deeling gaf de bedoeling inderdaad zeer
juist terug. Als men nu maar niet verzuimt
te merken, dat daar staat: „voor de e. k.
(d. i. eerste kerk) Synode“. Er staat niet,
dat gezegd was: „voor volgende Synoden“
(in het meervoud) of „voor de e. k. en alle
latere Synoden“, maar bepaald: „voor de
e. k. Synode“. En we mogen hier de uit-
drukking wel precies opvatten; want, gelijk
Ds. Westerhuis in zijn brief zelf verklaart,
die notulen zijn gesteld door hem zelve
en zelfs met bijzondere zorg door hem op-
geteekend.

Deze aanhaling kan dus zeker geen
dienst doen ten behoeve zijner eigene op-
vatting, maar is juist een argument, dat
er tegen pleit. Anders zou het zijn met zijn
tweede argument, n.l. dat men in die Synode
ook scheen te oordeelen, „dat de Kerken
eene eigene inrichting zullen hebben en
behouden“ enz. Toch zal hij zelf dit wel
niet opvatten, alsof het beteekende: voort-
durend, altijd, tot den laatsten dag be-
houden. En voorts, indien zulk een amende-
ment aan de Nederd. Gereformeerde
Kerken was voorgesteld, zouden deze het
zeker niet hebben aangenomen zonder
nadere bepaling.

Met opzet heb ik in het bovenstaande mij
onthouden van elke behandeling der pra-
ctische quaestien, die in zake de opleiding
in de laatste maanden zich hebben voor-
gedaan; want m. i. zou dat doelsoos en
zelfs schadelijk geweest zijn. Voor zooveel
ik kan zien en oordeelen, is de vereeniging
van School en Faculteit niet slechts afge-
sproongen, maar kan in langen tijd daarvan
zelfs geen sprake meer zijn. En dan is nu
wenschelijk, dat de Kerken de quaestie
der vereeniging zooveel mogelijk laten
rusten. Of de „eigen inrichting“ dan zal
kunnen blijven, zal de tijd moeten leeren.
Maar in ieder geval is dat voor die Kerken
geene levensquaestie. Zeer terecht, en ook
zeer van pas, heeft Prof. Lindeboom nog
onlangs, in zijne rectorale oratie, spre-
kende van „de huidige worsteling van
Theologische School en Theologische Fa-
culteit“ aan al onze Kerken herinnerd (blz.
8): „Voor Jezus gemeente komt het niet
allereerst hierop aan, waar hare a. s. die-
naren worden opgeleid, maar: of de oplei-
ding goed is, in alles zeer goed, geschikt
voor het doel.“ Daarentegen komt het voor
Gereformeerde Kerken wel ter dege hierop
aan, dat zij niet onder het juk van menschen,
zij het ook van vroegere Synoden, gebracht
worden. De nu jaren lang gevoerde strijd
mag niet tengevolge hebben, dat het
recht en de vrijheid der Kerken daar-
door ook maar eensigins in het gedrang
komen: hare bevoegdheid, en zelfs hare
roeping, om op kerkelijk gebied steeds te
oordeelen, te beslissen en te handelen, over-
eenkomstig de wijsheid, die de Heere haar
telkens geeft, naar de regelen van Zijn heilig
Woord en ten meesten nutte van Zijne ge-
meente. Moge het besef van dat recht en
die vrijheid door het hier geschrevene althans
eenigszins versterkt en verlevendigd zijn.

F. L. RUTGERS.

De beide oraties.

Met prijzenswaardigen spoed zijn de
oraties, waarmede Prof. Bavinck en Prof.
Biesterveld hun ambt aan de Vrije Univer-
siteit aanvaardden, in het licht verschenen.
Eerst nu beide in druk voor ons liggen,
kan een oordeel over den inhoud worden
gevel, en wij twielen niet, of deze beoer-
deeling zal in heel de pers een gunstige
zijn. Beide hoogleeraren behoeven niet
door hun inaugurele oratie te toonen, dat
zij den hoogsten titel op wetenschappelijk
gebied waardig waren, of een program
voor hun arbeid te geven. Hun arbeid
aan de Theologische School, de werken
door hen uitgegeven, de goede klank, dien
hun naam heeft, ook buiten onze kring,
spraken hield genoeg. Juist daarom kon
hun inaugurele oratie een ander stempel
dragen, dan men dit van zulke oraties
gewend is. De eisch kon hooger gesteld
worden en aan dien eisch is voldaan.

Het breedte van opvatting is de oratie
van Prof. Bavinck, die tot onderwerp heeft
het verband tusschen Godsdiens en God-
leerheid. Een der belangrijkste encyclopa-
edische vraagstukken, die heel de opvatting
der Theologische wetenschap, haar plaats
aan de Universiteit, haar bestaansrecht
als wetenschap, haar verhouding tot de
kerk en zooveel meer beheerscht, werd
hiermede aan de orde gesteld en principieel
beantwoord. Even beslist wordt hier partij
gekozen tegen de poging, om de Theologie
om te zetten in de „wetenschap van de
religie“ en haar wetenschappelijk karakter
te handhaven ten koste van haar heilig
beginsel, als tegen de poging om de
Theologie buiten de erve der wetenschap
te bannen naar een kerkelijk seminarie,
waar zij, die eens de „koningin der weten-
schappen“ heette, alleen als dienstmaagd
voor de kerk mag dienst doen. Ook het
streven van enkele nieuwere Theologen,
om boedelscheiding te houden en de

exegetische en historische studien der
Theologie als „zuiver wetenschappelijk“
aan de Universiteit toe te wijzen en de
dogmatische en praktische vakken aan de
kerk over te laten, werd als in strijd met
het juiste begrip der wetenschap en met
den aard der Theologie afgewezen. De
zelfstandige plaats der Theologie als weten-
schap van de kennis Gods, die ons
geopenbaard is in Christus Jezus, en tegelijk
haar nauw verband met de Christelijke
religie, waarvan zij het wetenschappelijk
bewustzijn is, werd op afdoende wijze ge-
handhaafd. Ook in deze oratie toonde
Prof. Bavinck zich de krachtige apologet,
die met meesterhand het zwaard des Geestes
voert en voor het recht Gods ook op het
gebied der wetenschap ijvert.

De oratie van Prof. Biesterveld, die tot
titel heeft: *Het object der ambtelijke vakken*,
beperkt zich uiteraard tot een enger terrein.
De ambtelijke vakken, of de praktische
Theologie, gelijk zij gewoonlijk genoemd
worden, lijden nog altoos aan zekere mis-
kenning, en al heeft Schleiermacher deze
vakken tot de kroon der Theologische
wetenschap verklaard, in de praktijk is
hiervan weinig te merken. Voor een niet
gering deel is dit daaraan te wijten, dat
deze betrekkelijk jonge wetenschap zich
nog altoos niet recht helder bewust werd
van haar object en daarom met moeite
haar plaats op de erve der Theologie
handhaven kon. Prof. Biesterveld heeft
daarom een goed werk gedaan, met helder
en duidelijk uiteen te zetten, hoe het object
dezer wetenschap niet in zekere vage
levensfunctien der kerk als organisme te
vinden is, maar in het door God ingestelde
ambt. De lijnen, door Prof. Kuyper in
zijn Encyclopaedie getrokken voor dit deel
der Theologie, werden met beslistheid ge-
handhaafd. Niet de minste waarde heeft
in deze oratie het beknopte, maar vrij
volledig overzicht van den historischen ont-
wikkelingsgang dezer studie in de Christe-
lijke kerk, waarbij het principieel onder-
scheid tusschen de verschillende richtingen
scherp belijnd tot uiting kwam.

Beide oraties zijn waard gelezen en
bestudeerd te worden. Ze hebben meer
beteekenis dan een vluchtig gelezenheids-
woord, dat straks in den stroom der litera-
tuur verzwolgen wordt. En waar met opzet
het gebruik van vreemde woorden en
technische termen zooveel dat mogelijk
was vermeden is, zal ook de eenvoudige
lezer met vrucht deze oraties kunnen volgen.

De jonge uitgevers-maatschappij „Vada“
te Wageningen, waar deze oraties gedrukt
werden, verdient allen lof voor haar werk.
In breed formaat, met heldere letter en op
goed papier gedrukt, zijn deze oraties een
aanbeveling voor deze Christelijke drukkerij,
die ook door haar andere uitgaven zich
een goeden naam verwierf.

Bij den uitgever J. H. Kok, te Kampen,
is verschenen: *Titel-register op de Heraut*,
no. 1—1300, van 7 Dec. 1877 tot 7 Dec. 1902.

In het eerste gedeelte vindt men in
alphabetisch register gerangschikt de on-
derscheidene onderwerpen die in deze 1300
nummers, uitvoeriger of korter, ter sprake
kwamen. Daarop volgt een lijst, jaargang
voor jaargang aangevende de Mediatien
die in dien jaargang het licht zagen, gevolgd
door eene opgave van de voorstukken en
mediatien die verschenen bij gelegenheid
van de Christelijke feestdagen, van Oud
en van Nieuw jaar. En in het derde deel
volgt dan een tekstregister, aangevende de
teksten uit de Heilige Schrift die in deze
nummers van de Heraut ter sprake kwamen.

De poging om op deze wijze den toegang
tot de massa stof in deze vijf en twintig
jaargangen te ontsluiten, verdient alleszins
waardering.

De nauwkeurigheid van de registers kan
geprezen worden.

En de uitvoering is zoo doorzichtig en
helder, dat elke vermoenis voor het oog
is uitgesloten.

Begrijpelijkwijze zijn slechts een zeer
beperkt aantal exemplaren van dit register
ter perse gelegd. Men zal daarom vlugst
gaan met zich tot den uitgever zelve te
wenden.

Voor Kootwijks Scholen.

In hartelijken dank ontvangen: Ingekomen
bij De HOUTZAGERS, van N. N. postmerk
Arnhem 7/250.

Dringend bevelen wij Kootwijks Scholen aan.

D. HULLEMAN,

Kootwijk. Penningmeester.

Officiële Berichten.

Classis Dordrecht.

De e. v. Class. vergadering zal D.V. plaats
hebben op Woensdag 4 Febr. 1903 (en zoo
noodig ook den daarop volgende Donderdag).

Voorstellen enz. voor de agenda zende men
voor 15 Januari aan den ondergeteekende.

Namens de roepende kerk van Barendrecht,

J. E. VONKENBERG.

RIDDERKERK. Zien Kerstdag werd hier het
nieuwe kerkgebouw van de Geref. Kerk in
gebruik genomen.

De feestredenaar, Ds. C. Lindeboom van
Bolnes, sprak naar aanleiding van Ezra 5: 3.
Verder voerden nog het woord Ds. A. Knoll,
Ds. S. Sleeswijk Visser, Ds. C. Bruins, de beroepen
predikant en de burgemeester der gemeente.

Zondag 28 Dec. stelde de consulent Ds. C.
Lindeboom, den heer T. J. Hagen in 't ambt
van Dienaar der Goddelijken Woorden, sprekend
over Ezech 3: 17, terwijl aan den avond van
dien dag Ds. T. J. Hagen voor een overvolle
bedienende uit Filip 1: 6.

Buitenland.

Engeland. De uitslag van de jongste verkie-
zingen in Schotland was een kennelijke triomf
voor de menschen, die er belang bij hebben, dat
de drinkgewoonten in zwang blijven. De her-
berghouders te Eberdin wisten hunne candida-
ten de overwinning te doen behalen, terwijl in
vele andere plaatsen dezelfde categorie van men-
sche op een overwinning kon bogen. Het ergste
van alles is, in dit opzicht, de nederlaag, die
lord Provost Chisholm te Glasgow leed. Het is
een treurig teken des tijds, dat een stad toont,
dat zij van de diensten van een Christen van
dien stempel, geen gebruik meer wil maken. Het
is een schande voor Schotland, en een bewijs,
dat de kerken van dat land haar invloed op de
volksmassa verliezen. Schotland is jaren lang be-
kend geweest, omdat het volk den Bijbel las, en
zijn kerk den lief had, maar nu krijgt het een treu-
rige vernaamheid, doordat de drank zooveel
verwoestingen aanricht. De gevolgen daarvan
loopen in het oog. Het aantal menschen, die in
Schotland gevangenisstraf moesten ondergaan,
is, procentgewijze genomen, groter dan in En-
geland en Ierland. Het Roomsche Ierland had
nog wel in dit opzicht den slechtsten naam.
Een Engelsch Christelijk blad, dat deze dingen
vermeldt, zegt, dat er alle reden voor het Schot-
sche volk is, om zich in zak en asch te beke-
ren. Wanneer men nu nog maar zeggen kon, dat
de drankverkoopers en kroeghouders over 't alge-
meen niet aan eenige kerk verbonden zijn; maar
het tegendeel is waar.

Wij zijn van oordeel, dat de „down grade
movement“, waardoor ook de Gereformeerde
kerken van Schotland van lieverde verveemd
worden van hunne belijdenis, oorzaak is, dat die
kerken niet meer bij machte zijn, om het volk
eenigermate binnen de perken van Gods Woord
te houden.

Italië. Een Roomsche commissie
voor Bijbelstudie.

Te Rome is het apostolische schrijven van
den Paus verschenen, waarbij een commissie
voor Bijbelsche studien wordt ingesteld. Het
stuk is den goeten October verschenen, en daar-
door kreeg de zaak, die reeds lang in de pen
was, haar beslag. De commissie zal voornamelijk
drie zaken moeten doen: Vooreerst behoort
zij nauwkeurig kennis te nemen van alles wat in
waarheid de studie van den Bijbel voortvult, en
behoort zij zich tot eigen te maken. Daaronder
behoort zij zich toe te leggen op taalonderzoek
en op alle wetenschappen die daarmede in ver-
band staan, als de Oostersche talen en de kennis
omtrent de oude literatuur. Dit moet gebeuren
omdat de waarheid de dwaling niet met mis-
deugdelijke wapenen mag bestrijden.

Ten tweede heeft de commissie de autoriteit
der Heilige Schrift te handhaven. Men moet
niet evenals andersgelovigen meenen, dat men
voor het verstaan der Schrift, zich hoofdzakelijk
naar uitwendigen maatstaf mag regelen. God heeft
aan de kerk opgedragen om eene zekere, ware
en rechtmatige uitlegging der Schrift te geven;
daarom moet men zich wachten voor eene over-
dreven bewondering van de werken van anders-
gelovigen. Men moet ze met oordeel des onder-
scheids aannemen en daarentegen alle teugellooze
oordeelvervelingen vermijden.

Ten derde heeft de commissie bij de uitleg-
ging aan den authentiek erkenden zin vast te
houden; zij blijft echter vrij om haar gevoelen
uit te spreken over zulke plaatsen, over wier
beteekenis de kerk nog geen uitspraak gedaan
heeft. De commissie heeft er voor te zorgen, dat
de eenheid van opvatting, het gezag der geopen-
baarde waarheden en der goddelijke overlevering
bewaard blijft.

De studien der commissie moeten den heili-
gen stoel in staat stellen, te verklaren waaraan
men onveranderd vast moet houden, waarover
diepere navorschingen noodig zijn en waarover
ieder een eigen oordeel hebben kan.

De nieuw ingestelde pausselijke commissie be-
staat uit kardinalen en consulenten van verschil-
lende nationaliteit. Zij vergadert op bepaalde
tijden en geeft, naarmate dat dit noodig is, pe-
riodieke geschriften uit. Ook geeft zij antwoord
op gestelde vragen. Een der consulenten geeft
den paus geregeld bericht omtrent de door de
commissie behandelde vraagstukken. Zij heeft
haar zetel in Rome, en een deel der vaticaan-
sche bibliotheek wordt voor de verzameling van de
handschriften en drukwerken van alle tijden, die
betrekking hebben op bijbelsche vraagstukken,
bestemd.

In de instelling dezer commissie hebben wij
ons te verblijden. Immers er blijkt uit, dat de
paus het noodig oordeelt, dat in de Schrift van
Roomsche zijde meer gegraven wordt dan tot
duisver is geschied. Dit kan de zaak des Heeren
niet anders dan ten goede komen. Het is natu-
rlijk, dat de hiërarchie er voor zoekt te
waken, dat de arbeid der commissie geen
afbreuk doen zal aan het gezag der Roomsche
kerk, ten opzichte van de uitlegging der Schrift.

Noord-Amerika. De bededag.

Eik jaar wordt in de Vereenigde Staten van
Noord-Amerika door den president, het hoofd
van den staat, een dankdag uitgeschreven.

Deze dankdag wortel in de geschiedenis van
het land. Toen in 1620 de „pilgrims“ uit En-
geland en Nederland na veel worstelen in het
onherbergzaam oord van Nieuw Engeland aan-
kwamen, was hun eerste gedachte neder te knie-
len en God te danken voor zijn leiding, en de
woorden van hunne lofspsalmen te doen weer-
klinken. Een jaar daarna, bij de inname van
den oost, beval gouverneur Bradley een dag af
te zonderen, om God te danken voor zijne wel-
daden. Daarna werd het gebruikelijk, om dit van
jaar tot jaar te herhalen.

Toen er in de Vereenigde Staten een strijd
gestreden werd om het Engelsche juk af te schud-
den, werd er door het congres een dag vastge-
steld, waarop den Heere dank zou worden ge-
bracht. Dit geschiedde 125 jaar geleden. Doch
niet elk jaar werd daarna een dankdag uitge-
schreven en niet allen hielden zich er aan.

Daarna kwam de burgeroorlog tusschen de
Noordelijke en Zuidelijke Staten over de sla-
vernij. Wanneer er eene bijzondere overwinning
door de troepen der Noordelijke behaald was,
vaardigde president Lincoln een dankdag uit.
Van dien tijd af ging de dankdag eene plaats
innemen in het nationale leven, zoodat tegen-
woordig aan de uitnodiging tot dankgebed door
af de staten wordt gehoor gegeven, terwijl zelfs
Amerikaansche burgers, die tijdelijk in andere
landen vertoeven, er rekening mede houden.

Nu moet het erkend worden, dat slechts een
klein deel van het Amerikaansche volk op den
door den president uitgeschreven dankdag sa-
menkomt in het huis des gebeds. Doch al is het,
dat niet velen, die tot eene belijdenis der Chris-
telijke kerk behooren, naar hun bedehuis gaan,
maar liever op den bededag uitspanning en
vermaak zoeken, toch is de daad van den pre-